

TÁJÉKOZTATÓ A MONITORING BIZOTTSÁGOKBAN FOLYÓ MUNKÁRÓL

KÖRNYEZETI ÉS ENERGIAHATÉKONYSÁGI OPERATÍV PROGRAM PLUSZ
MONITORING BIZOTTSÁG **HEVES ÉS BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN
VÁRMEGYEI IGAZSÁGOS ÁTMENET ALBIZOTTSÁG**

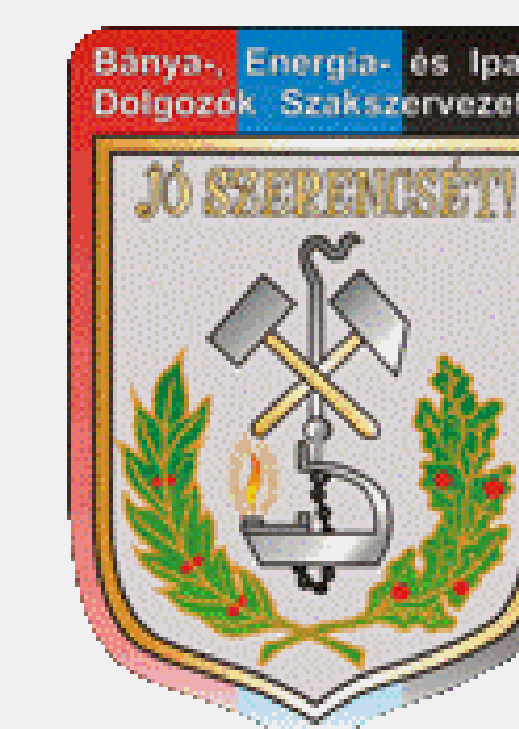
TERÜLETI IGAZSÁGOS ÁTMENET TERV HEVES MEGYE

VOP_PLUSZ-4.1.5-24-2025-00018

A BDSZ ernyőszervezeti tevékenységének támogatása című projekt

Szabó Tibor

Budapest, 2025. június 30.

Területi igazságos átmenet terv - Heves TJTP HU.HEVES MEGYE

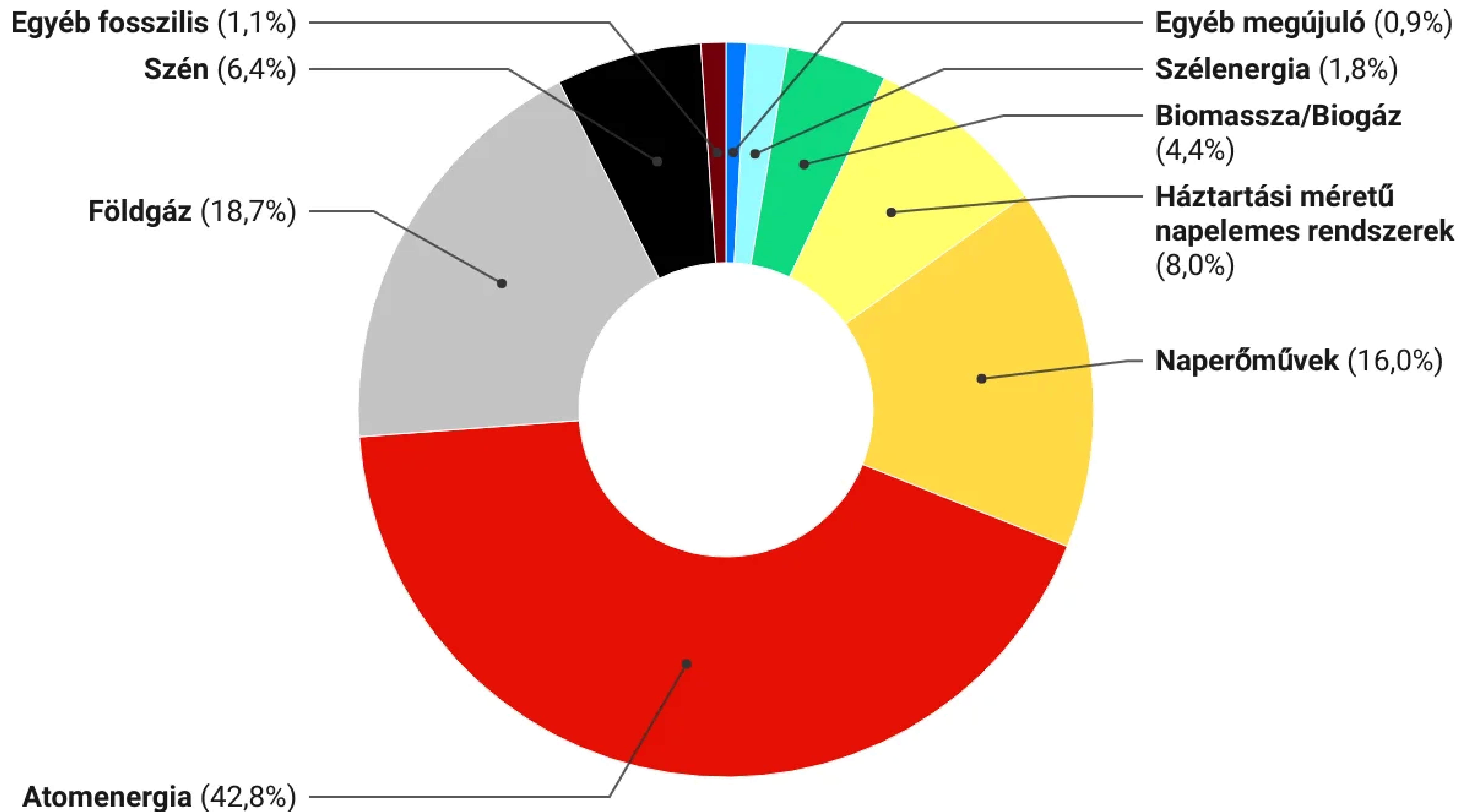
TERÜLETI IGAZSÁGOS ÁTMENET TERVE (3.0)

1. Területi igazságos átmenet terv
2. Az átállási folyamat felvázolása és a tagállam legkedvezőtlenebbül érintett területeinek azonosítása
3. Az átállási kihívások értékelése az egyes azonosított területek vonatkozásában
Terület: Heves Megye
 - 3.1. Az Unió 2050-ig megvalósítandó klímasemleges gazdaságára való átállás gazdasági, társadalmi és területi hatásainak értékelése
 - 3.2. Fejlesztési szükségletek és célkitűzések 2030-ig, az Unió klímasemleges gazdaságának 2050-ig történő megvalósítása érdekében
 - 3.3. Összhang más releváns nemzeti, regionális vagy területi stratégiákkal és tervekkel
 - 3.4. Tervezett művelettípusok
3. Irányítási mechanizmusok
4. Programspecifikus kimeneti vagy eredménymutatók
5. A programspecifikus kimeneti vagy eredménymutatók szükségességének indokolása a tervezett művelettípusok alapján

Az átállási folyamat felvázolása és a tagállam legkedvezőtlenebbül érintett területeinek azonosítása

- *Az 1990-hez képest mintegy 1/3-al csökkent az ÜHG kibocsátás – szocialista ipar leépülése (Ózd. Diósgyőr, stb.)*
- *Félmilliós munkanélküli állomány alakult ki az egyébként is elmaradott térségben*
- Tanulság: a jövőbeni ÜHG kibocsátás csökkentés, illetve az ipar jelentős átalakulását igénylő klímasemleges gazdaságra való átállás nem történhet ilyen drasztikus társadalmi költségek árán.
- A folyamatnak tervezettnek, és igazságosnak kell lennie, megfelelően fel kell készülni annak munkaerő-piaci és egyéb gazdasági hatásaira is. Ehhez jelent elengedhetetlen támogatást többek között az Európai Unió Igazságos Átmenet Alapja.
- A Klímátörvény– összhangban a 2015-ös Párizsi Megállapodás célkitűzéseivel – rögzíti, hogy Magyarország 2050-re eléri a klímasemlegességet, azaz az ÜHG kibocsátása, valamint elnyelése egyensúlyba kerül.
- 2030-ra a magyarországi áramtermelés 90 százaléka ÜHG kibocsátás-mentes lesz – DEKARBONIZÁCIÓS feladat -, a MERT széntüzeléses áramtermelése 2030-ra leáll, helyette CCGT (kombinált ciklusú gázturbinás) blokk építése befejeződik .
- A szénerőművek 1990-ben még 8669GWh villamosenergiát termeltek, míg 2024-ban az egyetlen működő szénerőmű, a MERT már csak 2411GWh termelt (6,4%-os részesedés).
- 1964-ben még több mint 126 000 főt foglalkoztatott a hazai szénbányászat, ez a szám napjainkra 1.200 főre csökkent.
- **Az erőművi tevékenységgel összefüggésben foglalkoztatottak jövőjének biztosítása, a régió gazdaságának diverzifikálása, továbbá a lignitkitermelés megszűnését követően a lignittel tüzelő háztartások fűtési igényeinek környezetbarát módon történő kielégítése olyan feladatok, amelyeknek megoldása elengedhetetlen az átmenet igazságosságának biztosításához.**

Magyarország villamosenergia-termelés 2024-ben

Az átállási folyamat felvázolása és a tagállam legkedvezőtlenebbül érintett területeinek azonosítása

A 2050-es nettó nulla ÜHG kibocsátás eléréséhez a következő területeken szükséges erőfeszítéseket tenni:

- az energiahatékonyság javítása a nemzetgazdaság valamennyi területén, illetve a körforgásos gazdaság kiépítése;
- elektrifikáció a gazdaság minden területén, melynek forrásoldali bázisát a nukleáris és a megújuló energia jelenti;
- a széndioxid-leválasztási, -hasznosítási és -tárolási technológia (CCUS technológia) alkalmazása az energiatermelési-szektorban, valamint a nagy kibocsátással bíró ipari létesítmények esetében;
- a hidrogén felhasználása és kapcsolódó hidrogéntekológiák elterjedése;
- bioenergia fenntartható (és korlátok közé szorított) hasznosítása; fenntartható, modern, innovatív mezőgazdaság; a természetes elnyelőkapacitások növelése.

Az átállási folyamat felvázolása és a tagállam legkedvezőtlenebbül érintett területeinek azonosítása

A Területi Terveknek lehetőség szerint a stratégiai célok megvalósításához hozzá kell járulniuk. Az alábbi következményekkel és válaszlépésekkel jár hosszú távon az igazságos átmenet folyamata:

- A külszíni lignitbányászathoz kapcsolódó munkahelyek megszűnése
- Foglalkoztatási szerkezetváltás mind a direkt, mind az indirekt munkahelyek esetében, valamint reagálás az egyenlőtlenségek és társadalmi befogadás kihívásaira
- Új képzési és átképzési igények megjelenése, a lignit ágazatban foglalkoztatott munkavállalók elhelyezkedése más ágazatokban
- A lignit alapú lakossági fűtés kiváltása karbonmentes fűtési technológiákkal;
- A KKV szereplők fejlődése a kutatás és az innováció területén
- A KKV szereplők energiagazdálkodásának jelentős mértékű javulása
- Új, zöld gazdasághoz tartozó termelő beruházások megjelenése
- A lignitbányászat után visszamaradt területek helyreállítása, a helyi gazdasági-társadalmi életbe integrálása
- A külszíni lignitbányászat által jelentősen módosított hidrológiai viszonyok negatív hatásainak csökkentése, beavatkozás a térségi szintű vízháztartásba
- Energiahatékonyság javítása, megújuló energetikai megoldások
- Új munkahelyek létrehozásához infrastrukturális alapok megteremtése

Az átállási folyamat felvázolása és a tagállam legkedvezőtlenebbül érintett területeinek azonosítása

Az átmenet végrehajtása különösen azon régiók számára jelent nagy kihívást már 2030-ig is, ahol jelenleg meghatározó a karbonintenzív tevékenységek súlya, és ezek jelentős munkaerőt is foglalkoztatnak.

Az átmenettel járó társadalmi-gazdasági kihívások súlyának elemzése figyelembe veszi az alábbi foglalkoztatási, gazdasági és környezeti mutatókat Magyarország megyéire nézve (adatok forrása: KSH, OPTEN, EUTL adatbázis):

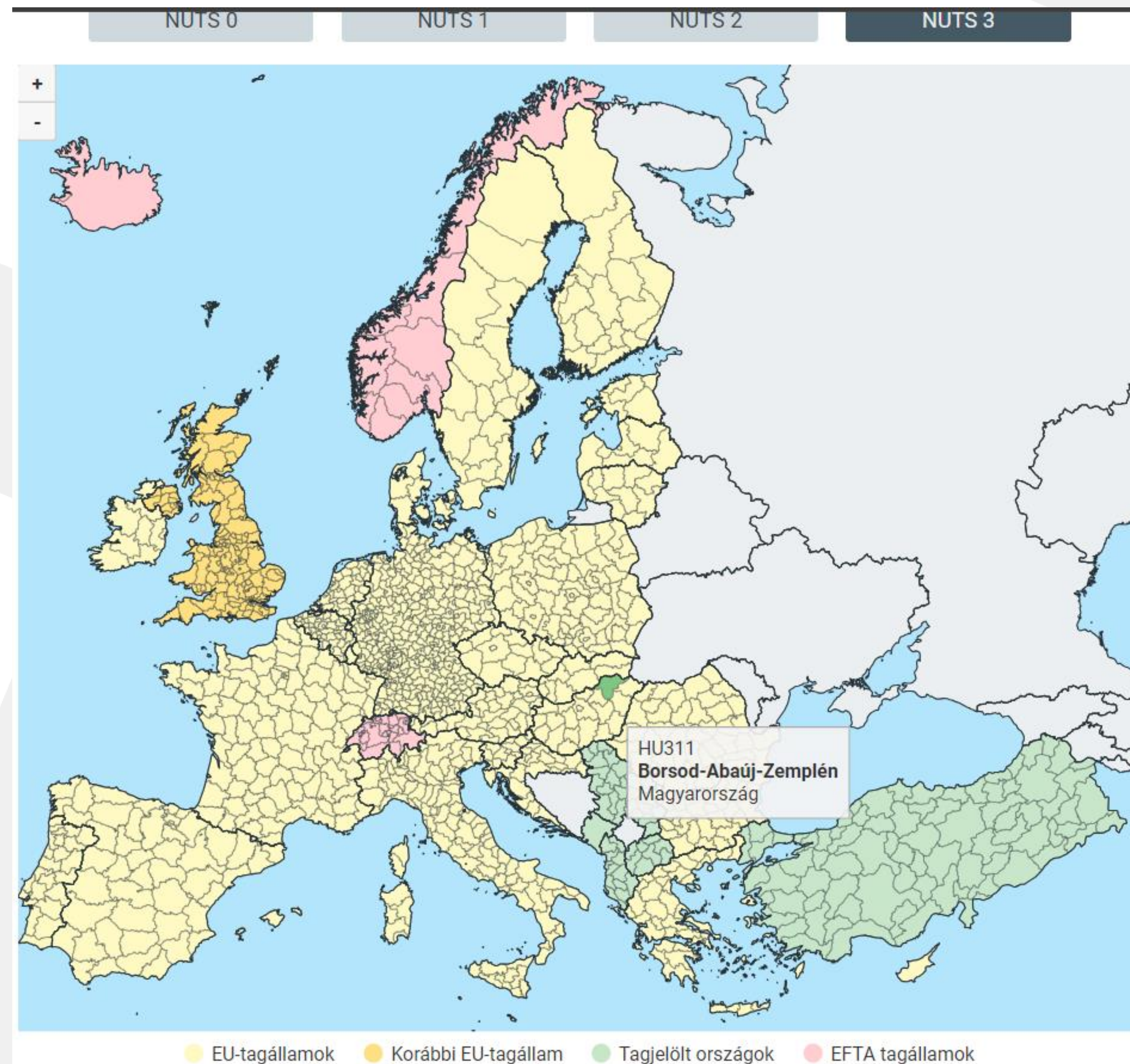
- az átmenet által potenciálisan érintett munkahelyek arányát (**Heves megye: 14,5 %**, BAZ megye: 17 %, Baranya megye: 10,5 %);
- az átmenetben érintett vállalkozások nettó árbevételének aránya az összes megyei cég nettó árbevételéhez viszonyítva (**Heves megye: 23,5 %**, BAZ megye: 38,7 %, Baranya megye: 15,6 %);
- egy foglalkoztatottra jutó ETS -kibocsátás a megyében (**Heves megye: 35**, BAZ megye: 8,3, Baranya megye: 7,3).
- érintett **NUTS3 régiók** (megyék) kiválasztása

Az átállási folyamat felvázolása és a tagállam legkedvezőtlenebbül érintett területeinek azonosítása

A leginkább érintett **NUTS3** régiók (megyék) kiválasztása egyrészt statisztikai elemzésen, másrészt a szén- és földgáz erőművi és fosszilis energiahordozó kitermelési tevékenységek területi eloszlásának vizsgálata alapján történt.

NUTS-rendszer

Az 1970-es évek elején alakította ki az Eurostat a [NUTS-](#) (*Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques* – statisztikai célú területi egységek nómenklatúrája) -osztályozást, amelynek az volt a célja, hogy olyan, terület- és népességnagyság szempontjából összemérhető, összehasonlítható területegységeket jelöljön ki, amelyek alapján egységes térségi statisztikák gyűjthetők és állíthatók össze.

Az átállási folyamat felvázolása és a tagállam legkedvezőtlenebbül érintett területeinek azonosítása

Az említett három megye legalább a következő társadalmi-gazdasági-környezeti szempontok alapján különböznek a többi megyéktől:

- Mivel az országban csak BAZ és **Heves megyében** működnek szénbányák, illetve az utolsó szénerőmű, ezért kizárólagosan **Heves** és BAZ megyében van jelen a lignitbányászat és a lignit alapú villamosenergia-termelés, mint a foglalkoztatásban kiemelt ágazat. A direkt munkavállalók átlagéletkora 49 év, akiknek jelentős része alacsonyan képzett bányamunkás, akiknek a munkaerőpiaci lehetőségeik korlátozottak.
- Az energiaszegénységgel érintett háztartások közül azok többsége, amelyek a legolcsóbb és egyben a környezetet és emberi egészséget leginkább terhelő lignitet használják háztartási fűtésre, BAZ és Heves megyében találhatók.
- Az energiaszegénységgel érintett háztartások nagy része Baranya, BAZ és Heves megyében található.
- A lignitbányászathoz és lignit alapú áramtermeléshez kapcsolódó KKV szereplők többsége BAZ és Heves megyében működik.
- A legnagyobb ipari ÜHG kibocsátó ágazat, a cementipar legjelentősebb mértékben Baranya megyében működik.
- A lignitbányászat csak BAZ és Heves megyében gyakorol tartósan negatív hatást felszín alatti víztestekre, amely miatt ezek a víztestek nem képesek elérni a **Víz Keretirányelv** szerinti jó állapotot.

Az átállási folyamat felvázolása és a tagállam legkedvezőtlenebbül érintett területeinek azonosítása

Az Európai Unióban 2000. december 22-én lépett életbe az új vízügyi szabályozás, a **Víz Keretirányelv** (VKI), melynek alapgondolata a következő:

A víz nem szokásos kereskedelmi termék, hanem örökség, amit ennek megfelelően szükséges óvni, valamint a vízkészletekkel való gazdálkodásnak biztosítani kell azok hosszútávú megőrzését!

Az Európai Unió tagállamaiban a Víz Keretirányelv hívatott biztosítani a vízzel kapcsolatos szabályozásokat. Előírja továbbá a tagállamok részére a vízgyűjtő-gazdálkodási terv(ek) (<https://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-elfogadott/>) elkészítését, valamint annak 6 évente történő felülvizsgálatát.

Jelenleg a VGT3 (**vízgyűjtő-gazdálkodási terv**) határozza meg hazánkban

- mind a felszíni-, mind a felszín alatti víztestek mennyiségi, minőségi és ökológiai állapotát, illetve
- azokat a beavatkozásokat, amelyek a jó állapot eléréséhez szükségesek,
- a vizekkel kapcsolatban lévő élőhelyek védelmét, állapotuk javítását,
- a fenntartható vízhasználat elősegítését a hasznosítható vízkészletek hosszútávú védelmével,
- a szennyezőanyagok kibocsátásának csökkentésével a vízminőség javítását,
- a felszín alatti vizek szennyezésének fokozatos csökkentését, és további szennyezésük megakadályozását,
- az árvizek és az aszályok ökológiai hatásának mérséklését.

Az átállási kihívások értékelése az egyes azonosított területek vonatkozásában

A klímasemleges gazdaságra való átállás gazdasági, társadalmi és területi hatásainak értékelése – Heves vármegye

Heves megye gazdasági teljesítménye 2086 milliárd Ft, amelyből

- gyöngyösi térség (ahol a MERT működik) 322 milliárd Ft (15,4%-a a megye nettó árbevételeinek, ezzel a 3. legfontosabb gazdasági térsége Hatvan, és Eger után)
- MERT 76.4 milliárd Ft (azaz megközelítőleg 1/4 része a gyöngyösi térség gazdasági teljesítményének)

Azaz ha a lignittermelés leáll, akkor a térség gazdasági teljesítményének ¼ része kiesik.

- A MERT-nek közel 1000 beszállítója és alvállalkozója van, 2500 munkavállalóval
- A Mátrai Erőmű Ipari Parkjának 15 partnere van, akik igénybe veszik az ipari park szolgáltatásait (pl. villamos energia, gőz, gipsz vásárlása).
- Az ezer lakosra jutó KKV-k száma alacsony, 45-50 (országos átlag 65-70)
- Lehetséges nagyvállalatok támogatása is, mivel a KKV-k új gazdasági tevékenység kialakítására való képessége alacsony.

Az átállási kihívások értékelése az egyes azonosított területek vonatkozásában

Munkahelymegszűnések és átképzési igények 2030-ig

- Heves megyében 2030-ig összesen mintegy 5 798 munkahely lehet érintett a munkahelymegszűnésben. Ezek közül mintegy 2 352 munkahely hanyatló ágazatokhoz, mintegy 3 446 pedig átalakuló ágazatokhoz köthető. Ezen belül a hanyatló ágazatok esetében 1 564 fő, az átalakuló ágazatok esetében pedig mintegy 1 666 fő lehet közvetlenül érintett. A közvetlenül érintett munkahelyek körülbelül egyharmada KKV-khoz, kétharmada pedig nagyvállalatokhoz köthető.

A megszűnő munkahelyek számának becslése 2030-ig

- A dekarbonizáció akár mintegy 926 munkahely megszűnését jelentheti a szénalapú energiatermeléshez kapcsolódóan, körülbelül 485 munkahely megszűnését a bányászati tevékenységhez kapcsolódóan, és további, mintegy 153 munkahely megszűnését a bányászati tevékenységhez kapcsolódó szolgáltatások vonatkozásában.
- E tevékenységek megszűnésének hatása érezhető lehet a beszállítói értékláncban is, ahol további mintegy 537 munkahelyet fenyegethet a megszűnés veszélye. Ezen felül, mintegy 251 munkahely megszűnésével fenyegethet az érintett munkavállalók vásárlóerejének eltűnése a helyi gazdaság vérkeringéséből.
- A veszélyeztetetté váló munkahelyek azonban éppen az alacsony szén-dioxidkibocsátású gazdasági tevékenységek által teremthetők újra.
- Az Ipari Park területén kiemelten az Erőműből származó gipsz okán, pesszimista becslés alapján 30%-os részaránnyal további 211 főt érinthet az erőművi tevékenység megszűnése.
- A MERT bányáinak majdani rekultivációja, valamint az energetikai és gazdaságfejlesztési beruházási elképzelések nyomán maximum 800 főt lesznek képesek foglalkoztatni. Ennek a csoportnak a képzése, átképzése is fontos feladat.

Az átállási kihívások értékelése az egyes azonosított területek vonatkozásában

Átképzési igények 2030-ig

A hanyatló ágazatokban 2030-ig mintegy 1 564 munkahelyet fenyegethet közvetlen módon a megszűnés veszélye. Emellett az átalakuló ágazatokban összesen további mintegy 1 666 munkahely átalakulására kerülhet sor 2030-ig elsősorban a feldolgozóiparban, a közúti szállításhoz és a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionáláshoz kapcsolódóan. Az átalakuló iparágakban bekövetkező változások közvetett vagy indukált módon még mintegy 1780 munkahelyet érinthetnek. Figyelembe véve a munkaerőpiacról történő kilépés dinamikáját is, a megyében akár 5 508 fő átképzésére lehet szükség 2030-ig. Az átképzési igények kiemelten a MERT tevékenységeihez fognak kapcsolódni.

Az átállási kihívások értékelése az egyes azonosított területek vonatkozásában

Gazdasági diverzifikációs potenciál és fejlesztési lehetőségek

- A feldolgozóipar túlsúlya a vállalati termelésben kockázatot jelenthet az átmenet végrehajtása szempontjából, hiszen a beszállítói értékláncokon keresztül ez az ágazat érintett az átmenet során. A feldolgozóipar súlyának csökkentése az egyéb ágazatok megerősítésén keresztül tehát a kulcs e kockázatok csökkentése kapcsán.

A gazdaság diverzifikációs potenciálja az alábbiakon alapul:

1. **A diverzifikáció kapcsán a legfontosabb irányt a KKV-k fejlesztése jelenti.** A KKV-knál foglalkoztatott munkavállalók aránya 2020-ban kb. 4 százalékponttal a magyar vidéki átlag alatt volt (a Heves megyei arány 63,7%, míg a magyar vidéki átlag 67,8%) és nettó hozzáadott értékük lényegesen, csaknem 17,5 százalékponttal elmarad a magyar vidéki átlagtól (Heves megye: 38,8%, vidéki átlag: 56,3%). Emellett a megyében működő KKV-k jellemzően nem innovatívak és nem végeznek zöld gazdasági tevékenységeket. A KKV-k üzleti stratégiája szinte teljesen a nagyvállalatokhoz és a nagyberuházásokhoz kapcsolódik. A feldolgozóipari KKV-k kompetenciái alkalmassá teszik azokat a zöld értékláncokhoz történő kapcsolódáshoz, azonban a helyi KKV-k nem alakítják a piacot, hanem ahhoz alkalmazkodnak. A cél tehát az innovatív induló vállalkozások, különösen a spin-off vállalkozások létrehozásának elősegítése, valamint a meglévő KKV-k gazdasági diverzifikációjának támogatása, amely a gazdasági szerkezetátalakítás egyik forrása lesz, hosszú távú növekedést eredményez, és a teljes régió gazdasági növekedéséhez hozzájárul.

Az átállási kihívások értékelése az egyes azonosított területek vonatkozásában

- 2. Nagyvállalatok és ipari park:** A MERT ipari parkban működő vállalatok portfóliójába jól beilleszthetők a zöld gazdasági ágazatok, például az épületenergetikához és energiahatékony építőiparhoz szorosan kapcsolódó, körforgásos gazdaságot erősítő termelő kapacitások kialakítása. Ehhez kapcsolódóan felmerült például a környezetbarát szigetelőanyagok gyártása, amely importot is válthatna ki az építőiparban. A felfutó napelem-gyártással párhuzamosan az energiatárolási célú igények várható növekedése és az elektromobilizáció terjedése miatt, szükség lesz olyan termelő beruházásokra és kompetenciát létrehozó stratégiai projektekre, amelyek segítik az akkumulátor-gyártás és újrahasznosítás hazai szakember ellátottságának megerősödését. Ehhez jól felhasználhatók a térségben az energiaipar hagyományai, a meglévő energetikai infrastruktúra és a rendelkezésre álló átképzésre váró munkaerő. Ezekhez kapcsolódhat még a körforgásos gazdaság is, mivel a feldolgozóipar a megye legfontosabb ipari ágazata. Az építőipar az OECD által kiválasztott három legfontosabb hazai körforgásos gazdasági terület egyike. Az ipari park alapinfrastruktúra létrehozásával, barnamezős területek rendeltetés módosításával lehetőség nyílik vállalkozások létrehozásának elősegítésére, illetve a meglévő vállalatok telephely bővítésére, vonzóvá téve a térséget a befektetők számára, mely által a térségbe olyan új piaci szereplők bevonása történhet, ami egyben támogatja a munkahelyteremtést és csökkenteni képes a térség társadalmi és gazdasági degradációját. Cél, hogy a beruházásokkal a lakosság helyben tartását szolgáló intézkedéseket valósíthassanak meg, és majd a jövőben potenciálisan munkahelyét veszítő munkaerő felszívásához szükséges munkahelyteremtő képessége legyen.
- 3. Energhatékonyág:** A megyében működő KKV-kra általánosan jellemző, hogy jelentős kihasználatlan energiahatékonyág potenciállal rendelkeznek. Emellett szintén jelentős számú rossz energiahatékonyágú lakóépület és önkormányzati épület található, tehát szükség van energiahatékonyágot javító beruházásokra.

Fejlesztési szükségletek és célkitűzések 2030-ig

Szükséglet (1): A munkavállalók felkészítése az átmenettel járó kihívásokra

- A munkakeresők elhelyezkedési esélyeit rontják a meglévő és a keresleti oldal által igényelt készségek közötti eltérések, továbbá az is, hogy alacsonyabb munkabért kapnának. A lignitbányászok többsége rendelkezik ugyan (bányászathoz nem kapcsolódó) szakmai képesítéssel (jelentős létszámban érettségi nélküli középfokú végzettséggel, fizikai munkakörökben főként a középfokú oktatás alsó szintje jellemző), de azokra konkrétan nincs sehol kereslet, ráadásul az egészségi állapotuk is leromlott. A dolgozók kompetenciáihoz és a térségi munkaerő-kereslethez illesztett képzési programok elindítására és lebonyolítására van szükség.
- Kiemelten fontos továbbá foglalkozni azzal a nyugdíj előtt álló 500 munkavállalóval, akik korukból és körülményeikből adódóan kis eséllyel alkalmasak vagy hajlandóak átképzésre.
- A lignit tüzelés és a szálló por okozta légszennyezettség olyan jelentős egészségügyi problémákat okozott a környéken, hogy szükséges egy Egészségügyi és Logisztikai Központ kialakítása. A tevékenység eredményezheti a megfelelő reagálást az egyenlőtlenségek és társadalmi befogadás kihívásaira is.

Fejlesztési szükségletek és célkitűzések 2030-ig

Szükséglet (2): A KKV-k gazdasági diverzifikációja, fenntartható gazdasági struktúra, innováció és vállalati energiahatékonyság

- Az innovációt nagy arányban alkalmazó iparágak és a K+F tevékenység súlya Heves megyében jelentősen elmarad a magyar átlagtól, a zöld gazdaság irányába való elmozdulás még nem indult el. A KKV-k gazdasági súlya alacsony és szinte kizárólag nagyvállalatokhoz és nagy beruházásokhoz kapcsolódnak és nem képesek arra, hogy saját erőből a zöld gazdaság irányába induljanak, és ezáltal kialakuljon egy diverzifikáltabb gazdasági rendszer. A dekarbonizáció által potenciálisan érintett munkavállalók kb. 38%-a KKV-knál dolgozik – e vállalatok alkalmazkodási képessége gyengébb, így a munkavállalók számára az átmenet nagyobb kockázatot jelent. A megyében alacsony a vállalkozási kedv, és nincsen üzleti inkubációs központ.
- A KKV-k számára egyértelmű kitörési pontok a megújuló energia ipar (napenergia ipar, hőszivattyú ipar), az energiatárolási technológiák ipari tevékenységei (pl. akkumulátor-gyártás és újrahasznosítás, ezzel kapcsolatos kompetenciák megszerzése) és az energiahatékonyságot javító ipari tevékenységek (pl. környezetbarát szigetelőanyagok gyártása).
- Szintén a KKV-k sajátossága, hogy energiagazdálkodásuk nagymértékben javítható az energiatermelési és energiafelhasználási rendszereik és gyakorlataik optimalizálásával, új technológiák bevezetésével. Ezért szükség van a KKV-k energiahatékonyságát javító beruházások támogatására.

Szükséglet (3): Fenntartható fordulat az energiatermelésben

- Egyes megújuló energia technológiák (pl. szél vagy napelemek) alkalmazásakor gyakran az a probléma, hogy a fogyasztási igény és a termelés nem mindig egyezik meg, ami egyes időszakokban energiafelesleghez, más időszakokban pedig energiahiányhoz vezet. Ezért szükség van olyan innovatív energiatárolási technológiákra, amelyek segítenek rugalmasan összehangolni a (időjárásfüggő) megújuló erőforrásokból származó energiát a fogyasztói igényekkel.

Fejlesztési szükségletek és célkitűzések 2030-ig

A szükségletekre reagálva a Területi Terv célkitűzései és várható eredményei:

Beruházás a munkaerő (át)képzésébe: mintegy 1 300 álláskereső, illetve veszélyeztetett dolgozó átképzése a hanyatló és átalakuló ágazatokban. Azon 500 fő átképzése, akik még nem mennek nyugdíjba és nem is tudnak elhelyezkedni a tervezett energetikai és gazdaságfejlesztési beruházásokban.

Zöld gazdasági diverzifikáció, technológiaváltás. Kibocsátáscsökkentésre és ezzel együtt energiahatékonyság-javításra irányuló beruházások, amelyek hozzájárulnak a KKV-k versenyképességének javításához. Zöld gazdaság körébe tartozó beruházások: napelem-gyártás, hőszivattyú-gyártás; akkumulátor-gyártás és újrahasznosítás; energiahatékony szigetelőanyagok és épületgépészeti elemek gyártása.

Innovatív energiatárolási pilot projektek támogatása

Megújuló energetikai távfűtési infrastruktúra kialakítása, fejlesztése: tiszta energiát szolgáló technológiák, valamint rendszerek és infrastruktúrák létrehozása, illetve fejlesztése a távfűtési hálózatok korszerűsítése, a távfűtési rendszerek energiahatékonyságának javítása céljából.

Barnamezős területek rendeltetésmódosítása ipari park alpinfrastruktúra létrehozásához a barnamezős területek rendeltetés módosításával lehetőség nyílik vállalkozások létrehozásának elősegítésére, illetve a meglévő vállalatok telephely bővítésére, ami egyben támogatja a munkahelyteremtést és csökkenteni képes a térség társadalmi és gazdasági degradációját

Egészségügyi és Logisztikai Központ kialakítása: központ kialakítása, valamint a hozzá kapcsolódó új alapellátási modell létrehozása

Összhang más releváns nemzeti, regionális vagy területi stratégiákkal és tervekkel

Intelligens szakosodási stratégia

A **Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia** (Smart Specialization Strategy, S3) 2021-2027-es időszakra vonatkozó céljai a kutatási és innovációs kapacitások erősítése, a digitalizáció és a KKV-k növekedésének támogatása. A Stratégia mindegyik prioritása kapcsán erős kapcsolat került azonosításra a Területi Terv valamelyik célkitűzésével:

Az „Energia, klíma prioritás” erős kapcsolatban áll a zöld gazdasági diverzifikációra, technológiaváltásra irányuló célkitűzéssel.

Az „Erőforrás-Hatékony Termelés Prioritás” a. barnamezős területek rendeltetésmódosítása célkitűzésekkel áll kapcsolatban.

Az (EU) [új CPR] rendelet 23. cikkében említett területi stratégiák

Heves Megye Területfejlesztési Konceptiójának tervezete „Kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés” „Helyi adottságokra épülő vidékfejlesztés, foglalkoztatás-centrikus agrárvertikum” és az „Érték és egészségtudatos, szolidáris, innováció fogadására nyitott társadalom” elősegítésére irányuló célkitűzései több ponton kapcsolódnak a Területi Terv célkitűzéseire gyenge vagy közepes minőségben. A program „Erős várostérségek, élhető vidék, fenntartható környezet és térszerkezet” célkitűzésének megvalósítását támogatja a Területi Terv 2., és 4. célkitűzése.

Heves Megye Területfejlesztési Programjának tervezete „A megye kiemelt ipari ágazatainak fejlesztése az üzleti környezet javításával”, „Helyi adottságokra épülő, fenntartható turizmusfejlesztés” és az „Értéktudatos és befogadó társadalom megteremtése” elősegítésére irányuló célkitűzései kapcsolódnak több ponton is a Területi Terv 2. sz., 3. sz. 4. sz. és 5. sz. célkitűzéseire gyenge, vagy közepes mértékben.

Összhang más releváns nemzeti, regionális vagy területi stratégiákkal és tervekkel

További releváns regionális vagy nemzeti fejlesztési tervek

Heves Megyei Gazdasági és Foglalkoztatásfejlesztési Együttműködési Programjának

„Versenyképes és rugalmas munkaerőbázis kialakítása a gazdasági tengely mentén” célkitűzése közepes kapcsolatban van a Területi Terv 1. sz. „Beruházás a munkaerő (át) képzésébe” célkitűzésével. Az Igazságos Átmenet Alap közvetlenül hozzájárulhat a piacképes tudással rendelkező munkaerő helyben tartásához, a munkaerőpiaci kereslet és kínálat összehangolásához, továbbá a foglalkoztatási színvonal növeléséhez és a foglalkoztatási ráta fenntartható növekedésének biztosításához.

A Program „Foglalkoztatás-intenzív térségek fejlesztése” célkitűzése ugyancsak közepes kapcsolatban van a Területi Terv 2. sz. „Zöld gazdasági diverzifikáció, technológiaváltás” célkitűzésével.

Heves Megye Klímastratégiájának jövőképe szerint a megye 2030-ra a globális klímaváltozás kihívásaira proaktívan reagáló egészséges, klímatudatos humán tőkével, innovatív gazdasággal, természeti erőforrásaival fenntartható módon gazdálkodó megyévé válik. A stratégia mindegyik célkitűzése kapcsán azonosításra került erős kapcsolat valamelyik Területi Terv célkitűzéssel:

- az épületek energiafelhasználásának csökkenése cél megvalósítását a 2. 3. és 4. sz. célkitűzéshez kapcsolódó művelettípusok támogatják;

LIFE-IP North-HU-Trans projekt:

A LIFE-IP North-HU-Trans projekt általános célja, hogy katalizálja a NEKT teljes körű végrehajtását, amelyen keresztül közel 50%-kal csökkenthető a magyar villamosenergia-termelő rendszer ÜHG kibocsátása, különös tekintettel a MERT fokozatos dekarbonizációjára

Tervezett művelettípusok

- 1. Az átállásban veszélyeztetett, vagy már munkahelyüket elvesztő munkavállalók számára komplex munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtása tovább- és átképzések szervezése, valamint a munkahelyváltás támogatása, illetve a vállalkozóvá válás, vállalkozás indítás támogatása.*
- 2. Vállalatok, elsősorban kis- és középvállalatok zöldgazdasági diverzifikációjának, valamint a körforgásos gazdaság megteremtésének támogatása*
- 3. Innovatív energiatárolási pilot projektek támogatása*
- 4. Megújuló energetikai távfűtési infrastruktúra kialakítása, fejlesztése*
- 5. Barnamezős területek rendeltetés módosítása*

A művelettípusok várható hozzájárulása az átmenet hatásainak enyhítéséhez

Foglalkoztatás és gazdasági diverzifikáció:

- új munkahelyek teremtése a hanyatló ágazatokban dolgozók számára;
- a meglévő munkahelyek megtartása, különösen a KKV-knál;
- a KKV ágazat versenyképességének növelése;
- az energia- és éghajlatvédelmi célok eléréséhez hozzájáruló ágazatok fejlesztésének támogatása
- hozzájárulás a körforgásos gazdaságra való áttéréshez és KKV-k felkészítése a körforgásos gazdaságra
- a termelés energia- és kibocsátási intenzitásának csökkentése, és hozzájárulás a fosszilis energiáktól való függőség csökkentéséhez
- a térségben új gazdasági tevékenységek indításának, vagy meglévő tevékenységek bővítésének infrastrukturális megteremtése, valamint későbbi munkahelyek teremtésének lehetősége
- lakóhelyközeli, alapellátás fókuszú szakorvosi ellátás biztosítása

Energetika és energiaszegénység:

- megteremti az energiatárolási technológiák fejlesztésének és értékláncainak alapjait, különös tekintettel az energiatároló eszközök komplex újrahasznosítására;
- megteremti a megújuló energia technológiák fejlesztésének hátterét

Irányítási mechanizmusok

Partnerség:

Az Igazságos Átmenet Alap tervezésének koordinációja szakpolitikai felelőssége 2025 Q2-ben átadásra került a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium részére

Heves és BAZ vármegye átmenetét a lignitszektor tekintetében egy Szénrégió Bizottság támogatja. Az SzB 2021 márciusában, a LIFE-IP North-HU-Trans projekt keretében jött létre 55 szervezet részvételével az alábbi szervezettípusokkal: felelős minisztériumok és háttérintézmények;

- Mátrai Erőmű és más érintett energetikai vállalatok (nagyvállalatok és KKV-k is);
- kormányhivatalok és önkormányzatok;
- vármegyei kereskedelmi és iparkamara;
- szakszervezetek;
- egyetemek;
- civilszervezetek

Nyomonkövetés és értékelés

A terv végrehajtásának nyomonkövetése és értékelése a KEHOP Plusz többi prioritás tengelyéhez hasonlóan zajlik.

Koordinációs és nyomonkövető szervek

A végrehajtásért felelős szerv az EFOP-KEHOP-IKOP IH. Az ellenőrzés az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóságának (EUTAF) hatáskörébe tartozik, az igazoló hatóság a Magyar Államkincstár, a monitoring az IH-hoz tartozik, ahogy a pályázatok értékelése is.

A végrehajtás során felveheti a kapcsolatot helyi/regionális partnerekkel. A Monitoring Bizottságban helyet kapó helyi érintettek: Magyar Természetvédők Szövetsége és civil szervezetek; Bánya-, Energia, és Ipari Dolgozók Szakszervezete; Egyesült Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége; Bükkábrány és Csincse települések helyi önkormányzatai, valamint a régióban működő ifjúsági szervezetek, KKV érdekképviselői szerv.

Köszönöm a figyelmet!